

Elektronické zdroje

bibliografický popis podle RDA

Ludmila Benešová

březen 2015

Osnova

- Elektronické zdroje – prameny popisu
- Typologie elektronických zdrojů
- Rozsah
- Poznámky
- Příklad

Elektronické zdroje – prameny popisu (RDA 2.2.2.2)

- **zdroje obsahující jednu nebo více stran, listů nebo karet** (např. kniha, číslo časopisu, plakát, mapové listy, sada učebních karet) **nebo jejich obrazy** (např. text v PDF)

preferovaný pramen popisu

→ **obraz** (= elektronická verze) titulní stránky, titulního listu nebo titulní karty

= platí pro **e-knihy (online)**

Elektronické zdroje – prameny popisu (RDA 2.2.2.2)

ALE

pro **elektronické zdroje na fyzických nosičích** obsahující **obrazy** jedné nebo více stran, listů nebo karet (např. text v PDF):

namísto **obrazu** titulní stránky, listu nebo titulní karty
preferovaný pramen popisu → **okem čitelný štítek s názvem**

štítek (label) musí být trvale vytištěný na zdroji
nebo trvale k němu připevněný
(NE údaje ručně napsané fixem na disku nebo
na samolepce)

Elektronické zdroje – prameny popisu (RDA 2.2.2.3)

- **zdroje obsahující pohyblivé obrazy**

preferovaný pramen popisu

→ titulní snímek/snímky

→ titulní obrazovka/obrazovky

= platí pro **streaming video** nebo **video na DVD-ROM**

Elektronické zdroje – prameny popisu (RDA 2.2.2.4)

- **jiné zdroje** než uvedené v 2.2.2.2 a 2.2.2.3
(= jiný obsah než text v PDF nebo video)

preferovaný pramen popisu:

zdroj na fyzickém nosiči

→ štítek (label) trvale vytištěný na zdroji nebo trvale k němu připevněný

online zdroj

→ vložená metadata v textové podobě

Elektronický zdroj – schéma AACR2R

*Hlavní název [elektronický zdroj] : další názvová informace / první údaj o odpovědnosti ; další údaje o odpovědnosti. — Označení vydání. — První místo vydání : první nakladatel, datum vydání. — **Specifické označení elektronického zdroje a rozsah.** — (Hlavní název edice ; číslování v rámci edice. Název subedice ; číslování v rámci subedice). — **Poznámky.** — Standardní číslo*

(rozsah údajů = minimální záznam pro Souborný katalog ČR)

Elektronický zdroj – schéma RDA

*Hlavní název : další názvová informace / první údaj o odpovědnosti ; další údaje o odpovědnosti. — Označení vydání. — První místo vydání : první nakladatel, datum vydání. — **Rozsah**. — (Hlavní název edice ; číslování v rámci edice. Název subedice ; číslování v rámci subedice). — **Poznámky**. — Standardní číslo*

(rozsah údajů = minimální záznam pro Souborný katalog ČR)

Typologie elektronických zdrojů v RDA

O ODD [*elektronický zdroj*] – **zrušeno** (MARC 21/245\$h)

typ obsahu (MARC 21/pole 336)

typ média (MARC 21/pole 337)

typ nosiče (MARC 21/pole 338)

- kategorizace RDA nahrazující O ODD
- typ obsahu – souvislost s návěštím LDR/06 (Typ záznamu)
- jemnější členění

typ záznamu

(MARC 21, LDR/06)

obecné označení druhu dokumentu

(MARC 21, pole 245\$h)

a	textový dokument	---
c	hudebnina	hudebnina
d	rukopisná hudebnina	rukopis
e	kartografický dokument	kartografický dokument
f	rukopisný kartografický dokument	rukopis
g	projekční médium	grafika
g	projekční médium	film
g	projekční médium	videozáznam
i	nehudební zvukový záznam	zvukový záznam
j	hudební zvukový záznam	zvukový záznam
k	dvojměrná neprojekční grafika	grafika
m	počítačový soubor/elektronický zdroj	elektronický zdroj
p	smíšený dokument	smíšený dokument
r	trojrozměrný předmět, přírodní objekt	objekt
t	rukopisný textový dokument	rukopis
---		mikrodokument

Typ záznamu – MARC 21, návěští LDR/06

volba kódů – beze změny

kód „m“

pouze určité typy elektronických zdrojů

- počítačový software
- číselná data
- počítačově orientovaná multimédia
- systémy online nebo síťové služby

Typ záznamu (LDR/06)

MARC 21: LDR/06 určuje konfiguraci pole 008/18-34

kód podle významného obsahového aspektu

a - převažující textové informace

→ konfigurace pole 008: **Knihy**

e - převažující kartografické informace

→ konfigurace pole 008: **Mapy**

j - převažující hudební zvukové záznamy

→ konfigurace pole 008: **Hudba**

atd.

+ doplnění **pole 006** pro elektronický aspekt nebo pro pokračující zdroje

Forma popisné jednotky – MARC 21/pole 008

volba kódu – změna

008/23

(konfigurace pro Knihy, Pokračující zdroje, Hudba)

008/29

(konfigurace pro Mapy, Vizuální dokumenty)

kód „s“ → elektronická podoba

+ doplněny další dva kódy

„o“ → online

„q“ → přímý elektronický přístup

+ v konfiguraci pro Počítačové soubory

008/23 – nově definovaná pozice – kódy „o“, „q“

Typ obsahu – MARC 21/pole 336

pole 336 – **povinné pro MZ**

\$a Typ obsahu – termín

\$b Typ obsahu – kód

\$2 Zdroj (vždy hodnota **rdaccontent**)

= řízený slovník (anglické termíny) a jim odpovídající kódy
(správce řízeného slovníku a kódovníku: Library of Congress)

česká katalogizační praxe

anglické termíny z řízeného slovníku LC – **překlad do češtiny**

české termíny → zápis do podpole 336\$a

více informací viz „Speciální dokumenty – úvod“

Elektronické zdroje – MARC 21/pole 336 (příklady)

sborník konference na CD-ROM

učební texty

e-kniha

bibliografická databáze

336 \$atext\$btxt\$2rdacontent

LDR/06 = **a**

mapa na internetu

336 \$akartografický obraz\$bcri\$2rdacontent

LDR/06 = **e**

software na CD-ROM

336 \$apočítačový program\$bcop\$2rdacontent

LDR/06 = **m**

streaming video

336 \$advojrozměrný pohyblivý obraz\$btdi\$2rdacontent

LDR/06 = **g**

streaming audio

336 \$ahraná hudba\$bprm\$2rdacontent

LDR/06 = **j**

rukopisné hudebniny na DVD-ROM

336 \$azápis hudby\$bntm\$2rdacontent

LDR/06 = **d**

atd.

Typ média – MARC 21/pole 337

pole 337

\$a Typ média – termín

\$b Typ média – kód

\$2 Zdroj (vždy hodnota **rdamedia**)

elektronické zdroje

zařízení pro zprostředkování jejich obsahu → počítač

337 \$apočítač\$bc\$2rdamedia

Typ nosiče – MARC 21/pole 338

pole 338 – **povinné pro MZ**

\$a Typ nosiče – termín

\$b Typ nosiče – kód

\$2 Zdroj (vždy hodnota **rdacARRIER**)

Příklady:

CD-ROM, DVD-ROM, disketa

338 \$a počítačový disk \$bcd \$2 rdacARRIER

USB flash disk

338 \$ajiný \$bcz \$2 rdacARRIER

dálkově přístupný zdroj

338 \$aonline zdroj \$bcr \$2 rdacARRIER

Typ nosiče

česky (338\$a)	338\$b
počítačová karta	ck
počítačová čipová kartridž	cb
počítačový disk	cd
počítačová disková kartridž	ce
počítačová pásková kartridž	ca
počítačová pásková kazeta	cf
počítačová pásková cívka	ch
online zdroj	cr
jiný	cz

Rozsah – oblast údajů fyzického popisu

MARC 21/pole 300\$a

rozsah – povinné pro MZ

rozsah ← --- → typ nosiče
pole 300\$a ← --- → pole 338

CO ZAPISOVAT DO ÚDAJŮ O ROZSAHU?

Elektronické zdroje – rozsah (pole 300\$a)

- počet a typ jednotek a/nebo podjednotek tvořících zdroj
- používá se obvyklá terminologie
(RDA – alternativní pravidlo 3.4.1.3)
- pokud obvyklá terminologie neexistuje, použije se termín ze seznamu pro **Typ nosiče**

Příklady:

300 *\$a1 CD-ROM*

300 *\$a2 DVD-ROM*

300 *\$a3 diskety*

300 *\$a1 USB flash disk*

300 *\$a1 online zdroj*

Elektronické zdroje – rozsah (pole 300\$a)

počet podjednotek – KDY SE UVÁDÍ?

- obsah elektronického zdroje je paralela tištěného, rukopisného nebo grafického protějšku (např. PDF)
- do kulaté závorky se přidají termíny rozsahu pro
- kartografické** zdroje (RDA, pravidlo 3.4.2)
 - hudebniny** (RDA, pravidlo 3.4.3)
 - grafika** (RDA, pravidlo 3.4.4)
 - text** (RDA, pravidlo 3.4.5)

Příklady:

300 *\$a1 CD-ROM (150 map)*

300 *\$a1 CD-ROM (1 partitura (118 stran))*

300 *\$a1 USB flash disk (200 fotografií)*

300 *\$a1 DVD-ROM (xiii, 505 stran)*

300 *\$a1 online zdroj (158 stran)*

Elektronické zdroje – rozsah (pole 300\$a)

počet podjednotek – KDY SE UVÁDÍ?

- elektronický zdroj obsahuje soubory jiného typu než výše uvedené
- do kulaté závorky se přidá termín pro typ souboru
(RDA, pravidlo 3.19.2.3 015 – seznam termínů)
- audio soubor** (audio file)
 - video soubor** (video file)
 - datový soubor** (data file)
 - program** (program file)

Příklady:

- 300 *\$a1 CD-ROM (8 audio souborů)*
- 300 *\$a1 DVD-ROM (3 datové soubory)*
- 300 *\$a1 online zdroj (2 video soubory)*

Elektronické zdroje – oblast poznámek

AACR2R → **povinné poznámky**

- pramen popisu hlavního názvu
- způsob přístupu
- popisovaná jednotka
- požadavky na systém

RDA → způsob přístupu se již neuvádí
(538 \$aZpůsob přístupu: World Wide Web)
→ ostatní se uvádějí **za určitých podmínek**

Pramen popisu hlavního názvu – MARC 21/pole 500

→ uvádí se, pokud není název převzat z preferovaného pramene popisu

- pro **e-knihy (online)**

název je převzat odjinud než z titulní stránky

Příklad: Název z obálky

- pro **streaming video** nebo **video** na DVD-ROM

název je převzat odjinud než z titulního snímku

Příklad: Název ze zdrojového kódu

→ **uvádí se VŽDY**

- **platí pro všechny ostatní elektronické zdroje**

Příklady:

500 \$aNázev z disku

500 \$aNázev z titulní obrazovky

500 \$aNázev z pouzdra

Popisovaná jednotka – MARC 21/pole 588

→ uvádí se u **pokračujících online zdrojů**

- datum prohlédnutí zdroje, na němž je založen popis
- kombinovaná poznámka
+ poznámka typu „Popsáno podle“
+ poznámkou o pramenu popisu hlavního názvu

MARC 21 – **nové pole 588**

Příklad:

*588 \$aPopsáno podle: ...; název z titulní obrazovky
(verze z 9.1.2015)*

Požadavky na systém – MARC 21/pole 538

→ uvádí se, pokud je informace uvedena na zdroji

- název (značka) a model počítače (počítačů)
- kapacita požadované paměti
- název operačního systému
- požadavky na software (včetně programovacího jazyka)
- druh a charakteristiky požadovaných nebo doporučených periferních zařízení
- požadované nebo doporučené modifikace hardware

Požadavky na systém – MARC 21/pole 538

- údaje z dokumentu zapisovat ve stanoveném pořadí
- oddělovací interpunkce – středník s pravostrannou mezerou

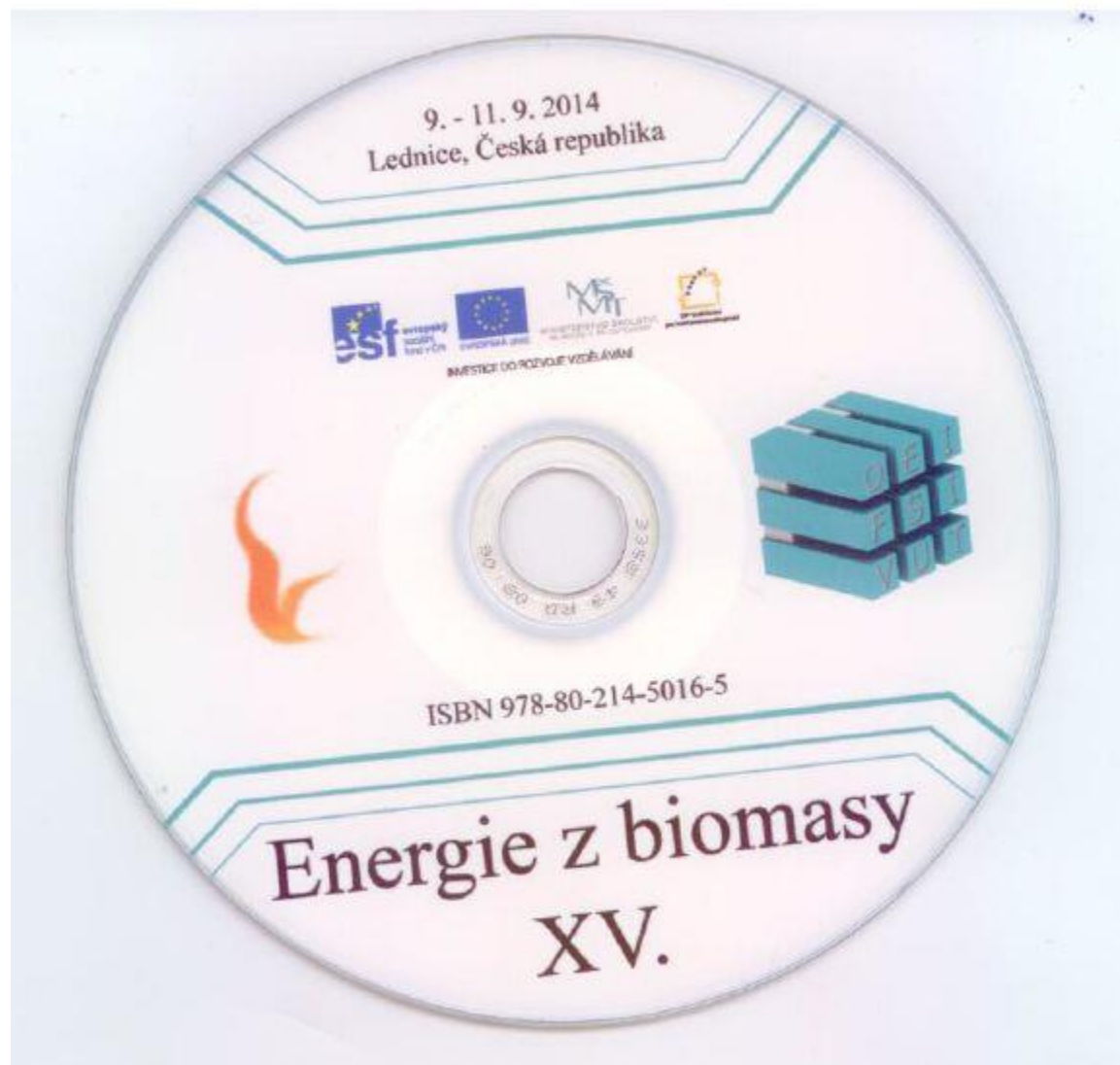
Příklad:

538 \$aPožadavky na systém: PC 486 a vyšší; 8MB RAM; 10MB volného místa na disku; Windows 95/98; Excell 97 a vyšší; grafická karta VGA; zvuková karta Soundblaster kompatibilní; mechanika CD-ROM 6x

+ pole 347 – charakteristiky digitálního souboru

CD-ROM – celkový příklad

údaje na disku:

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ
ENERGETICKÝ ÚSTAV
Odbor energetického inženýrství

titulní stránka:

ENERGIE Z BIOMASY XV

Sborník příspěvků z konference

Editoři:

Petr Kracík
Marian Brázdil
Martin Lisý

LEDNICE 9.-11.9. 2014

údaje v tiráži:

editoři:
Petr Kracík
Marian Brázdil
Martin Lisý

Publikace neprošla jazykovou úpravou.

ENERGIE Z BIOMASY XV

Sborník příspěvků z konference

Vydavatel: Vysoké učení technické v Brně
Fakulta strojního inženýrství

Elektronické vydání

Vydání: první
Rok vydání: 2014
Náklad: 40
Počet stran: 138

ISBN 978-80-214-5016-5

LDR -----nam-a22-----i-4500
001 nkc20142627608
003 CZ-PrNK
005 20141114155234.0
006 m-----q--d-----
007 co-cg-
008 141001s2014----xr-a---eq-----100-0-cze--
015 |a cnb002627608
020 |a 978-80-214-5016-5
040 |a ABA001 |b cze |e rda
0410 |a cze |a slo
072 7 |a 620.9 |x Energetika |2 Konspekt |9 19
080 |a 620.95 |2 MRF
080 |a (062.534) |2 MRF
080 |a (0.034.44) |2 MRF
1112 |a Energie z biomasy |n (15. : |d 2014 : |c Lednice, Břeclav, Česko) |7 olak2014846228
24510 |a Energie z biomasy XV. : |b 9.-11.9.2014, Lednice, Česká republika / |c editoři Petr Kracík,
Marian Brázdil, Martin Lisý
250 |a Vydání první
260 |a V Brně : |b Vysoké učení technické, Fakulta strojního inženýrství, |c 2014

- 300 |a 1 CD-ROM (138 stran) : |b ilustrace (některé barevné) ; |c 12 cm
- 336 |a text |b txt |2 rdacontent
- 337 |a počítač |b c |2 rdamedia
- 338 |a počítačový disk |b cd |2 rdacarrier
- 347 |a textový soubor |b PDF |2 rda
- 500 |a Název z disku
- 500 |a Na titulní obrazovce nad názvem: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta strojního inženýrství, Energetický ústav, Odbor energetického inženýrství
- 546 |a Částečně slovenský text
- 65007 |a biomasa |7 ph118913 |2 czenas
- 65007 |a alternativní energetické zdroje |7 ph115531 |2 czenas
- 655 7 |a sborníky konferencí |7 fd133333 |2 czenas
- 655 7 |a CD-ROM |7 fd133955 |2 czenas
- 7001 |a Kracík, Petr, |d 1985- |7 vut2014842598 |4 edt
- 7001 |a Brázdil, Marian |7 xx0154295 |4 edt
- 7001 |a Lisý, Martin, |d 1979- |7 mzk2004221705 |4 edt
- 7102 |a Vysoké učení technické v Brně. |b Energetický ústav. |b Odbor energetického inženýrství
|7 pna2005272465
- 9101 |a ABA001